

BÓDI LÓRÁNT

Színterek – zene és underground a rendszerváltás fordulóján

Jelen előadás a Kádár-korszak underground kultúrájának (zene, képzőművészet, stb) és kulturális ellenállásának térbeli összefüggéseivel foglalkozik. Nevezetesen azzal, hogy tér és hatalom összefüggésében miképpen alakultak a rendszerváltásig bezáróan ezen társadalmi cselekvések térbeli jellemzői. Ehhez elsősorban a COURAGE adatbázisra (Registry) fogok támaszkodni. Kiindulópontom, hogy amíg az 1956-os forradalom utáni években a magánlakások privát - gondoljunk Petrigalla Pál „szalonjára” vagy a Rottenbiller 1 szám alatt lévő sokgenerációs lakásra, ahol többek között Bálint Endre, Jakovits József és Vajda Júlia laktak – és a kávézók félnyilvános terei (úgy, mint a Muskátli Presszó), adták az underground közeget, addig az 1970-es években felkerültek az underground térképére közművelődési házak (Ganz, Kassák, Belvárosi) és ifjúsági klubok is. Okkupálva ezzel a hivatalos kultúrpolitika egyes nyilvános intézményeit. Végül az 1980-as évektől olyan helyekre is betört az underground kultúra mint a Petőfi csarnok vagy az 1988-ban dedikáltan alternatív helyszíneként működő Fekete Lyuk (később Tilos az Á), melyek egy egészen új szint hoztak a városi, ifjúsági és az underground kultúrában.